

**UCHWAŁA NR XLIII/250/2022
RADY POWIATU ZĄBKOWICKIEGO**

z dnia 27 września 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Ząbkowickim na lata 2022-2028.**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 528) oraz art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573 ze zm.) Rada Powiatu Ząbkowickiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ząbkowickim na lata 2022-2028 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Ząbkowickiego

Dariusz Marcinków

UZASADNIENIE
do UCHWAŁY NR XLIII/250/2022
RADY POWIATU ZĄBKOWICKIEGO
z dnia 27 września 2022r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ząbkowickim na lata 2022-2028.

Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ząbkowickim na lata 2022-2028 jest kontynuacją działań wcześniej realizowanych w latach 2014-2020.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ząbkowickim na lata 2022-2028 jest dokumentem na podstawie którego będzie realizowana polityka społeczna powiatu ząbkowickiego skierowana do najbardziej zagrożonej wykluczeniem i marginalizacją społeczności osób niepełnosprawnych. Jego głównym celem jest zminimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz umożliwienie zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia.

Program jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Ząbkowickiego na lata 2022-2027.

Ząbkowice Śląskie 21.06.2022 r.

Załącznik do Uchwały Nr XLIII/250/2022
Rady Powiatu Ząbkowickiego
z dnia 27.09. 2022r. w sprawie przyjęcia
Powiatowego Programu Działań
na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Ząbkowickim
na lata 2022-2028

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE ZĄBKOWICKIM

NA LATA 2022-2028

Ząbkowice Śląskie 2022

2

SPIS TREŚCI

I WSTĘP	3
1. Podstawa prawna opracowania programu.....	3
2. Założenia ogólne programu.....	3
3. Definicja niepełnosprawności.....	4
II Diagnoza dotycząca sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie ząbkowickim	5
1. Charakterystyka i położenie powiatu ząbkowickiego.....	5
2. Osoby niepełnosprawne w powiecie ząbkowickim.....	6
3. Dotychczasowe działania na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie ząbkowickim.....	9
4. Działania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie w Ząbkowicach Śląskich.....	11
5. Działania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich.....	23
III Cele Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych	27
1. Rehabilitacja społeczna.....	27
2. Rehabilitacja zawodowa i zatrudnianie osób niepełnosprawnych.....	32
3. Ewaluacja i monitoring Programu.....	34
4. Podsumowanie.....	34
Spis tabel.....	35
Spis wykresów.....	36

I WSTĘP

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU

Delegację do opracowania Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych (zwanego dalej Programem) zawiera art. 35a ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 Nr. 127, poz. 721 z późn. zm.) zgodnie z którym do zadań powiatu należy: opracowanie i realizacja , zgodnych z przyjętą powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2022-2028 dla Powiatu Ząbkowickiego jest dokumentem, który określa i koordynuje działania w zakresie polityki socjalnej powiatu, ukierunkowane na problemy osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Stanowi również kontynuację podjętych w ramach Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

2. ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU

Szeroko rozumiana aktywizacja i zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i gospodarczym Powiatu Ząbkowickiego. Kształcenie i rozwijanie świadomości społecznej dotyczącej potrzeb oraz postrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Obszary programu:

- rehabilitacja zawodowa i zatrudnienie osób niepełnosprawnych,
- rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych,
- przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Adresaci programu:

osoby niepełnosprawne i ich rodziny z terenu powiatu ząbkowickiego

Koordynator programu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich

Partnerzy:

- Starostwo Powiatowe w Ząbkowicach Śląskich,
- Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich,
- Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu ząbkowickiego,
- Gminy z terenu powiatu ząbkowickiego,
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu ząbkowickiego,

- Placówki Ochrony Zdrowia z terenu powiatu ząbkowickiego,
- Osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie.

Źródła finansowania programu:

- budżet powiatu,
- środki pozabudżetowe, m. in. z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Pracy,
- środki Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy Unii Europejskiej.

3. DEFINICJE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Niepełnosprawność dotyka na całym świecie prawie miliard osób. Zgodnie z definicją stosowaną przez Światową Organizację Zdrowia do osób niepełnosprawnych zalicza się osoby, z długotrwałą obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczyć ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami¹.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych określa niepełnosprawność jako stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudniający, ograniczający bądź uniemożliwiający wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ograniczający zdolność do wykonywania pracy zarobkowej.

W Polsce funkcjonują równolegle dwie definicje niepełnosprawności:

- **Niepełnosprawność prawna**, która wynika z przepisów prawa. Zgodnie z tą definicją za osobę niepełnosprawną uznaje się osobę, która posiada orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez uprawnioną instytucję.
- **Niepełnosprawność biologiczna**, według tej definicji osoba niepełnosprawna odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, praca, nauka, wykonywanie czynności samoobsługowych). Jest to subiektywna deklaracja osoby, że ma ograniczoną zdolność wykonywania wyspecyfikowanych czynności.

Powyższe definicje stosuje Główny Urząd Statystyczny w swoich opracowaniach i wyróżnia trzy grupy osób niepełnosprawnych; 1. Osoby niepełnosprawne prawnie i biologicznie; 2. Osoby niepełnosprawne tylko prawnie; 3. Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie.

Osoby niepełnosprawne to grupa osób zagrożona wykluczeniem społecznym, albo wprost wykluczona w wielu dziedzinach życia. Mówimy tu m.in. o wykluczeniu społecznym, ekonomicznym, cyfrowym, edukacyjnym, zawodowym. Grupa ta nie jest jednorodna, jest zróżnicowana pod wieloma względami tj: stopnia i rodzaju niepełnosprawności, wieku, statusu materialnego, poziomu wykształcenia, miejsca zamieszkania. Wszystkie te czynniki wpływają na sytuację osób niepełnosprawnych i w połączeniu z ich zasobami determinują losy jednostki w strukturze społecznej i na rynku pracy.

¹Stan zdrowia ludności Polski 2009, GUS 2011, s.69

II DIAGNOZA DOTYCZĄCA SYTUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE ZĄBKOWICKIM

1. CHARAKTERYSTYKA I POŁOŻENIE POWIATU ZĄBKOWICKIEGO

Powiat ząbkowicki zajmuje powierzchnię 801,75 km², co stanowi 4% powierzchni województwa dolnośląskiego. Na dzień 31.12.2021 roku powiat liczył 64 080 mieszkańców.

W skład powiatu wchodzi:

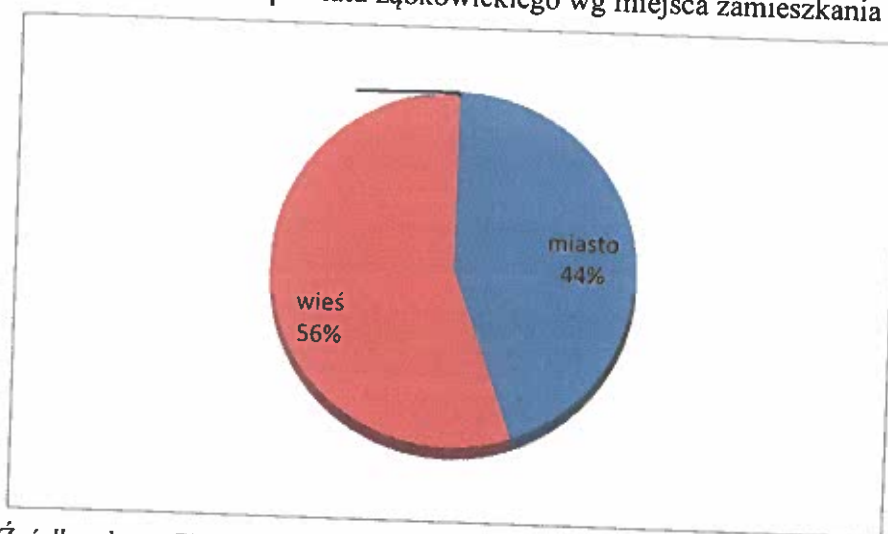
- Gmina miejsko-wiejska Ząbkowice Śląskie,
- Gmina miejsko-wiejska Ziębice,
- Gmina miejsko-wiejska Bardo,
- Gmina miejsko-wiejska Złoty Stok,
- Gmina wiejska Stoszowice,
- Gmina miejsko-wiejska Kamieniec Ząbkowicki,
- Gmina wiejska Ciepłowody.

Tabela 1 Ludność powiatu ząbkowickiego

	OGÓLEM		KOBIECY		MĘŻCZYŹNI	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Miasto	28 452	44,40	14 996	54,38	13 456	43,12
Wieś	35 628	55,60	17 877	45,62	17 751	56,88
Razem	64 080	100	32 873	100	31 207	100

Źródło: dane GUS na 31.12.2021 r.

Wykres 1. Ludność powiatu ząbkowickiego wg miejsca zamieszkania

Źródło: dane GUS na 31.12.2021 r.

2. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE W POWIECIE ZĄBKOWICKIM

W Polsce wedle danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 żyje prawie 4,7 mln osób niepełnosprawnych (dokładnie 4 697,0 tys.). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 r. W województwie dolnośląskim w 2002 roku niepełnosprawnymi identyfikowało się prawie 440 tys. Wyniki spisu powszechnego przeprowadzone w 2011 roku wykazują na znaczny ubytek osób niepełnosprawnych – zarówno biologicznie i w większym stopniu prawnie. Odnotowano 383 tys. osób niepełnosprawnych, co stanowi 13,2 % ogółu ludności województwa (w kraju 12,2%). W tej liczbie osoby niepełnosprawne prawnie to nieco ponad 250 tys. (66%). W stosunku do roku 2002 liczba osób niepełnosprawnych zmniejszyła się o ponad 52 tys. ogółem oraz o ponad 100 tys. w przypadku osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności². GUS ocenia, iż liczba osób niepełnosprawnych jest niedoszacowana. Wynika to z faktu, iż udzielenie odpowiedzi na pytanie dotyczące niepełnosprawności odbywało się na zasadzie dobrowolności, w związku z czym blisko 1,5 mln respondentów odmówiło odpowiedzi.

Na dzień sporządzania Powiatowego Programu Działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie ząbkowickim Główny Urząd Statystyczny nie udostępnił najnowszych informacji wyników Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań z 2021 roku dotyczących osób niepełnosprawnych. Przewidywany okres ich udostępniania przypada na czerwiec-sierpień 2023.

Tabela 2. Osoby niepełnosprawne w woj. dolnośląskim według miejsca zamieszkania, płci i kategorii niepełnosprawności w latach 2002 i 2011.

Wyszczególnienie	ogółem		Miasta		Wieś	
	2002	2011	2002	2011	2002	2011
	w tysiącach					
OGÓLEM	435,8	383,8	302,2	280,0	133,6	103,8
Mężczyźni	201,8	173,6	139,2	124,3	62,6	49,3
Kobiety	234,1	210,2	163,0	155,7	71,1	54,5
Niepełnosprawni prawnie	358,6	253,5	250,4	188,9	108,3	64,6
Niepełnosprawni tylko biologicznie	77,2	130,3	51,8	91,1	25,4	39,2

Zródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011. Raport z wyników, GUS 2012, Raport z wyników w województwie dolnośląskim, US Wrocław 2012.

W powiecie ząbkowickim zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Ludności przeprowadzonego w 2002 roku mieszka 13.616 osób niepełnosprawnych, co stanowi około 19,6% ogółu ludności. Powiat ząbkowicki obok powiatu kłodzkiego, wałbrzyskiego, dzierzoniowskiego oraz górowskiego charakteryzuje się najwyższym udziałem niepełnosprawnych mieszkańców w województwie dolnośląskim.

² Badanie sytuacji osób niepełnosprawnych na dolnośląskim rynku pracy i edukacji, CMSiKO Wrocław 2013, s.24, 32

Obowiązujące przepisy prawne, w zależności od tego, kiedy się ukazały, używają różnego nazewnictwa w stosunku do tych samych osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawność jest orzekana przez różne instytucje i dla różnych celów. Wydane orzeczenia o niepełnosprawności nie są względem siebie równorzędne. Dualizm orzeczniczy w Polsce powoduje brak podstaw do rzetelnej i wiarygodnej informacji o tym, ile osób w Polsce faktycznie posiada orzeczenie o niepełnosprawności prawnej³.

Mając na uwadze powyższe informacje diagnoza osób niepełnosprawnych z terenu powiatu ząbkowickiego jest oparta na danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania w Dzierżoniowie oraz danych własnych PCPR.

Według szacunków Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Dzierżoniowie liczba wydanych orzeczeń przedstawia się następująco:

Tabela 3. Liczba wydanych orzeczeń wg stopnia niepełnosprawności w latach 2018-2020

Stopień niepełnosprawności	2018	2019	2020
Ogółem	1344	1278	1172
Znaczny	333	387	295
Umiarkowany	447	413	425
Lekki	342	309	303
Orzeczenie o niepełnosprawności (dzieci do lat 16)	222	169	149

Źródło: sprawozdanie PZON w Dzierżoniowie

Jak wynika z powyższej tabeli ogólna liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w powiecie ząbkowickim systematycznie maleje. Maleje także liczba osób posiadających lekki i umiarkowany stopień niepełnosprawności. Tendencję spadkową mają także wydane orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci do 16 roku życia. Spowodowane jest to zapewne Ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacjach kryzysowych (Dz.U.2020 poz. 374, art. 15h ust.1 pkt.2), z której wynika, iż wszystkie wydane orzeczenia zachowują ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Na dzień sporządzania Powiatowego Programu Działań stan zagrożenia nie został odwołany.

Uwzględniając strukturę osób niepełnosprawnych według płci to częściej mężczyznę wydawane jest orzeczenie o niepełnosprawności. Liczba orzeczeń wydawanych dzieciom sukcesywnie maleje (tab.4).

³ Stan zdrowia ludności Polski, 2011, s.71.

Tabela 4. Liczba wydanych orzeczeń wg płci w latach 2018-2020

PLEĆ	2018	2019	2020
KOBIETY	560	549	482
MEŻCZYŹNI	562	560	541
DZIECI I MŁODZIEŻ NIEPEŁNOSPRAWNA	222	169	149

Źródło: sprawozdanie PZON w Dzierżoniowie

Mieszkańców powiatu ząbkowickiego najczęściej dotyczą schorzenia związane z narządem ruchu, schorzenia układu oddechowego i krążenia oraz schorzenia neurologiczne (tab. 5). Z danych GUS wynika, iż podobnie sytuacja przedstawia się w całym kraju. Osoby niepełnosprawne gorzej oceniają swoje zdrowie niż osoby sprawne, częściej występują u nich długotrwałe problemy zdrowotne czy choroby przewlekłe, częściej też muszą korzystać z pomocy medycznej.

Tabela 5. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności w 2021 roku w powiecie ząbkowickim (dot. osób po 16 roku życia).

SYMBOLE	PLEĆ	
	K	M
01-U upośledzenie umysłowe	15	18
02-P choroby psychiczne	45	52
03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	24	25
04-O choroby narządu wzroku	39	31
05-R upośledzenie narządu ruchu	132	94
06-E epilepsja	3	7
07-S choroby układu oddechowego i krążenia	68	99
08-T choroby układu pokarmowego	17	24
09-M choroby układu moczowo-płciowego	41	27
10-N choroby neurologiczne	80	127
11-I inne	32	31
12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	1	2
RAZEM	497	537

Źródło: sprawozdanie PZON w Dzierżoniowie

Z danych przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania w Dzierżoniowie wynika, iż ponad 80% osób, którym wydano orzeczenie o stopniu niepełnosprawności nie pozostaje w zatrudnieniu.

Tabela 6. Liczba wydanych orzeczeń wg zatrudnienia w latach 2021-2019.

	ZATRUDNIENIE	
	TAK	NIE
2019	171	938
2020	190	833
2021	166	868

Źródło: sprawozdanie PZON w Dzierżoniowie

3. DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE ZĄBKOWICKIM

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych mają na celu umożliwić osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym oraz zawodowym. Skutki niepełnosprawności można w znacznym stopniu ograniczyć lub wyeliminować. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych zakłada jak najpełniejszą współpracę pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za proces rehabilitacji. Ważnym elementem jest włączenie w ten proces środowiska samych osób niepełnosprawnych. Podejmowanie działań ma na celu wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym, a także przeciwdziałanie dyskryminacji i zjawisk ich wykluczenia społecznego.

Na poziomie gmin działania w tym zakresie prowadzone są przez ośrodki pomocy społecznej.

Na terenie powiatu ząbkowickiego są to:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Bardzie,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ziębicach,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotym Stoku,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach.

Na poziomie Powiatu działania na rzecz osób niepełnosprawnych prowadzą:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doskonalenia Nauczycieli,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Dzierżoniowie

Na terenie Powiatu Ząbkowickiego działają organizacje pozarządowe, które wspierają osoby niepełnosprawne.

1) Stowarzyszenia Na Rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych Ziemi Ząbkowickiej "INTEGRACJA" z Ząbkowic Śląskich, zgodnie ze statutem celami Stowarzyszenia są:
- podejmowanie działań dla dobra dzieci oraz osób niepełnosprawnych,

- tworzenie kręgu osób fizycznych i instytucji życzliwych dzieciom i osobom niepełnosprawnym,
- zabieganie o poszanowanie prawa do godnego i pożytecznego życia dzieci, osób niepełnosprawnych oraz ich rodzinom.

W ramach swojej działalności organizowane są olimpiady integracyjne, rajdy osób niepełnosprawnych, pomoc finansowa dla osób niepełnosprawnych.

2) **Polski Związek Niewidomych,**

3) **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,**

4) **Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży SOSW „Szansa” w Ząbkowicach Śląskich** swoje cele realizuje poprzez:

- propagowanie postawy tolerancji i akceptacji dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych osób niepełnosprawnych,
 - udzielanie wszechstronnej i niezbędnej pomocy rodzinie dziecka niepełnosprawnego,
 - organizowanie i współorganizowanie zielonych szkół, obozów, kolonii i zajęć rehabilitacyjno-rewalidacyjnych,
 - zapewnienie młodzieży aktywnych form spędzania wolnego czasu,
 - przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
 - wzbogacanie bazy Ośrodka w pomoce i wyposażenie służące lepszej rewalidacji i rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
 - dofinansowanie podstawowych potrzeb dzieci niepełnosprawnych wychowanków SOSW,
- 5) **Stowarzyszenie „Złota Jesień” przy Domu Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich** swoje zadania wynikające ze statutu realizuje poprzez:
- pomoc społeczną, w tym pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych osób, w tym pensjonariuszy placówek pomocy społecznej,
 - ochronę i promocję zdrowia,
 - działalność na rzecz m.in. osób niepełnosprawnych, osób w wieku emerytalnym oraz osób w trudnej sytuacji życiowej i społecznej,
 - przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
 - działalność charytatywną,
 - działalność na rzecz wypoczynku osób niepełnosprawnych i osób w trudnej sytuacji życiowej.

6) **Stowarzyszenie „Bardzka pozytywka” w Bardzie** zrzesza osoby, które chcą działać dla lokalnej społeczności, w szczególności dla dzieci, młodzieży, seniorów i osób z niepełnosprawnością.

Celem stowarzyszenia jest prowadzenie działalności edukacyjnej, sportowej i kulturalnej zwłaszcza w zakresie inicjowania, wspierania i pomocy w przedsięwzięciach edukacyjnych, sportowych i kulturalnych oraz integracja społeczna z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, seniorami i osobami z niepełnosprawnością.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka w Ząbkowicach Śląskich zapewnia opiekę, edukację i przygotowanie zawodowe dla uczniów niepełnosprawnych w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym.

Osoby niepełnosprawne, których zdolność do zatrudnienia jest ograniczona znajdują zatrudnienie w Zakładzie Pracy Chronionej. Na terenie powiatu ząbkowickiego istnieje jeden taki zakład: **Elektrotechniczna Spółdzielnia Inwalidów Elsin w Ząbkowicach Śląskich.**

4. DZIAŁANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZĄBKOWICACH ŚLĄSKICH

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w powiecie ząbkowickim realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich. Środki finansowe na ten cel pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dysponentem środków jest Rada Powiatu, która po zasięgnięciu opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych – powołanej przez Starostę, w formie uchwały przeznacza środki na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Tabela 7. Plan podziału środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w latach 2019-2021

	RAZEM	REHABILITACJA ZAWODOWA	REHABILITACJA SPOŁECZNA
2019	2 281 972,00	40 000,00	2 241 972,00
2020	2 573 832,00	100 000,00	2 473 832,00
2021	2 990 845,00	40 000,00	2 950 845,00

Źródło: opracowanie własne

A) Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności. Program turnusu powinien zawierać elementy rehabilitacji zgodnej z rodzajem schorzenia osoby niepełnosprawnej, podejmować zajęcia rehabilitacyjne, kulturalno-oświatowe, sportowo-rekreacyjne oraz inne wynikające ze specjalistycznego rodzaju turnusu.

Tabela 8. Wydatki poniesione ze środków PFRON na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych w latach 2019-2021

	Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie (uczestnicy+opiekunowie)	Kwota przeznaczona na realizację zadania
2019	223	215 718,00
2020	156	189 552,00
2021	297	412 552,00

Źródło: opracowanie własne

B) Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

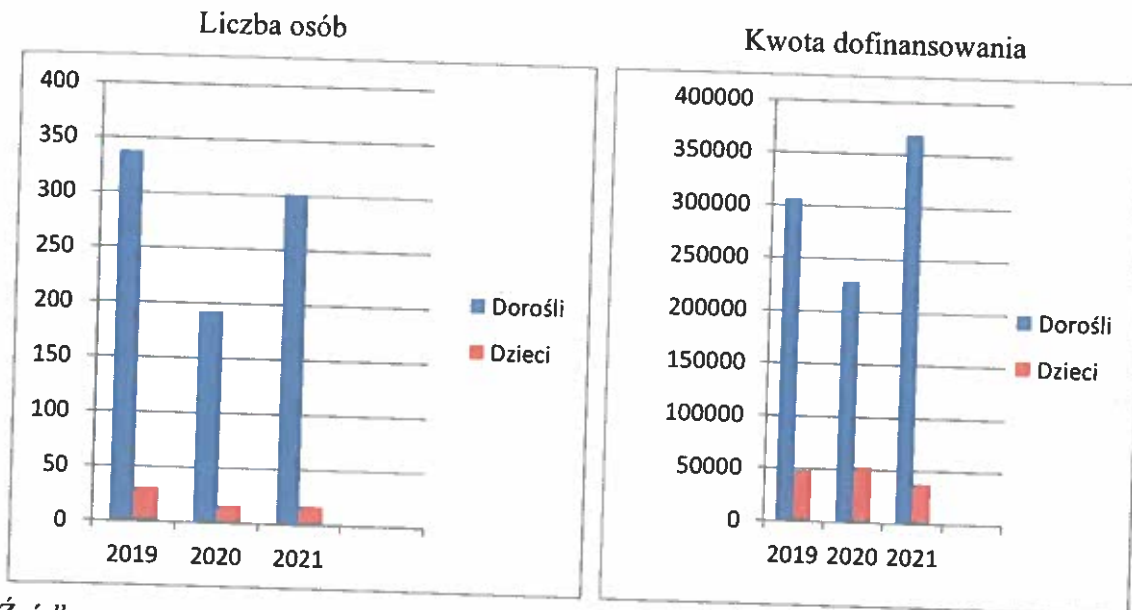
Dzięki realizacji tego zadania możliwe jest wsparcie codziennego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w życiu codziennym. Środki finansowe przeznaczone na jego realizację są niewystarczające w stosunku do potrzeb mieszkańców naszego powiatu.

Tabela 9. Wydatki poniesione ze środków PFRON na realizację zadania w latach 2019-2021

	Liczba osób w latach			Kwota w latach		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Dzieci	31	16	17	48 660,30	52 690,45	37 526,00
Dorośli	338	192	301	306 093,24	228 137,49	369 174,00
RAZEM	369	208	318	354 753,54	280 827,94	406 700,00

Źródło: opracowanie własne

Wykres 2. Wydatki poniesione ze środków PFRON na realizację zadania w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne

C) Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się

Jednym z podstawowych zadań realizowanych przez Powiat, a dofinansowywanych przez PFRON jest likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Wysokie koszty likwidacji barier wynikają z konieczności dostosowania do indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych lokali mieszkalnych, zakupu specjalistycznego sprzętu ułatwiającego codzienne funkcjonowanie i komunikację.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowań wskazanych zadań oraz środki finansowe przeznaczone na ten cel.

Tabela 10. Wydatki poniesione ze środków PFRON na dofinansowanie zadania w latach 2019-2021

Likwidacja barier	Liczba osób w latach			Kwota w latach		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
architektoniczne	14	14	19	149 137,76	173 807,91	240 222,98
techniczne	30	32	40	92 911,50	111 341,65	151 119,00
w komunikowaniu się	18	9	12	40 137,00	43 535,19	30 038,37
RAZEM	62	55	71	282 186,26	328 684,75	421 380,35

Źródło: opracowanie własne

D) DOFINANSOWANIE KOSZTÓW FUNKCJONOWANIA WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Głównym celem działalności warsztatów terapii zajęciowej zgodnie z art. 10a ust. 1 i 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych jest stworzenie osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja tego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania przez niepełnosprawnych: umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym bądź podjęcie pracy.

Na terenie powiatu ząbkowickiego działają dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ). Jeden przy Domu Pomocy Społecznej w Opolnicy, drugi przy Domu Opieki im. Św. Jadwigi w Henrykowie. Liczba uczestników korzystających z WTZ-ów: Opolnica 40 osób, Henryków 35 osób. Uczestnikami są głównie osoby zamieszkałe na terenie powiatu ząbkowickiego. Wśród uczestników WTZ w Opolnicy są osoby niepełnosprawne z powiatu kłodzkiego.

WTZ-y finansowane są w 90% ze środków PFRON natomiast 10% pochodzi z budżetu samorządu powiatowego.

Tabela 11. Źródła finansowania Warsztatów Terapii Zajęciowej w latach 2019-2021

Źródła finansowania WTZ	Kwota w latach					
	2019		2020		2021	
	Opolnica	Henryków	Opolnica	Henryków	Opolnica	Henryków
PFRON	723 840	633 360	819 840	717 360	867 840	759 360
Powiat ząbkowicki	80 427	70 374	91 094	79 707	96 427	84 374
RAZEM	804 267	703 734	910 934	797 067	964 267	843 734

Źródło: opracowanie własne

E) DOFINANSOWANE ORGANIZACJI KULTURY, SPORTU, TURYSTYKI I REKREACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Ważną rolę w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych odgrywa organizacja sportu, kultury i rekreacji. Dzięki tej formie aktywności osoby niepełnosprawne mają możliwość włączenia się w życie społeczne.

Rozpowszechnianie kultury umożliwia osobom niepełnosprawnym korzystanie z dóbr dziedzictwa narodowego. Odwiedzanie muzeów, teatrów jest ambitną formą spędzania wolnego czasu o szerokich walorach poznawczych i kształcących.

Upowszechnianie sportu pozwala nabywać i podnosić sprawność fizyczną osób niepełnosprawnych. Rekreacja umożliwia niepełnosprawnym wytchnienie i odpoczynek. Zapobiega przemęczeniu organizmu, służy tym samym ochronie zdrowia.

W powiecie ząbkowickim z dofinansowań organizacji sportu, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych korzystają obecnie:

- Polski Związek Niewidomych z Ząbkowic Śląskich,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów z Ząbkowic Śląskich,

Tabela 12. Wydatki poniesione ze środków PFRON na dofinansowanie zadania w latach 2019-2021

	2019	2020	2021
Polski Związek Niewidomych	6 546,00	13 800,00	22 617,00
Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów	25 602,00	21 150,00	21 120,00
RAZEM	32 214,20	34 950,00	43 737,00

Źródło: opracowanie własne

W ramach tego zadania dofinansowano w latach 2019-2021 organizację 15 imprez o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym. Były to wycieczki, wyjazdy do teatru, spotkania okolicznościowe.

F) „PROGRAM WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI II”

Celem strategicznym programu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji społecznej i zawodowej. Działania podejmowane dzięki temu programowi pozwalają m.in. na eliminację barier architektonicznych i transportowych.

W ramach tego zadania powiat w 2019 roku złożył wystąpienie o dofinansowanie ze środków PFRON zakupu pojazdów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych na rzecz Domu Opieki Św. Jadwigi Śląskiej Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Henrykowie oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej w Henrykowie. Umowę podpisano w dniu 16.07.2019 roku. Łączna wartość projektów wyniosła 160.000 zł. Dom Opieki Św. Jadwigi Śląskiej Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Henrykowie zakupił samochód 9- osobowy przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych marki Opel VIVARO Combi Edition za kwotę 136.960,50 zł. Dofinansowanie PFRON 80.000 zł. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Henrykowie zakupiły samochód 9- osobowy przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych marki Opel VIVARO za kwotę 132.163,50 zł. Dofinansowanie PFRON 80.000 zł.

W roku 2020 Gmina Ziębice złożyła wniosek na modernizację toalety znajdującej się na parterze budynku Urzędu Miejskiego w Ziębicach w celu likwidacji barier architektonicznych i dostosowania jej do potrzeb osób niepełnosprawnych. Koszt zadania wyniósł 38 550,27 zł dofinansowanie ze środków PFRON – 11 315 zł.

W 2021 roku Gmina Ząbkowice Śląskie złożyła wniosek o dofinansowanie 5 projektów w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami III w obszarze B- dofinansowanie na likwidację barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania. Łączna kwota zawartej umowy między gminą a powiatem wynosi 192.412,14 zł.

G) PILOTAŻOWY PROGRAM AKTYWNY SAMORZĄD

Od 1 września 2012 r. Powiat Ząbkowicki realizuje pilotażowy program „Aktywny Samorząd”. Środki na realizację zadania pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ogólna wartość otrzymanych środków na realizację w 2019 r. programu „Aktywny Samorząd” wyniosła 234.413,76 zł (moduł I- 149.130,00 zł, moduł II- 74.121,20 zł). Na obsługę, ewaluację i promocję otrzymano 11.162,56 zł.

Maksymalne kwoty dofinansowania w ramach programu „Aktywny samorząd” w 2019 roku wynosiły:

MODUŁ I (likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową):

1. Obszar A:
 - a. Zadanie 1- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu-10.000 zł
 - b. Zadanie 2 i zadanie 3- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B- 4.800,00 zł
 - c. Zadanie 4- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu- 4.000,00 zł
2. Obszar B:
 - a) zadanie 1- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osoby niewidomej- 24.000 zł, z czego na urządzenia brajlowskie 15.000 zł, dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku- 9.000 zł, dla osób z dysfunkcją kończyn górnych- 5.000 zł.
 - b) zadanie 2- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania- dla osoby głuchoniewidomej- 4.000 zł, dla osób z dysfunkcją narządu słuchu- 3.000,00 zł, dla pozostałych adresatów obszaru- 2.000 zł
 - c) zadanie 3- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku- 6.000,00 zł
 - d) zadanie 4- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy- 2.500,00 zł.
 - e) zadanie 5- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z

orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności- 1.500,00 zł

3. Obszar C:
 - a) Zadanie 1- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- 10.000,00 zł
 - b) Zadanie 2- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- 3.500,00 zł
 - c) Zadanie 3- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości)- w zakresie ręki- 9.000,00 zł, przedramienia- 20.000,00 zł, ramienia i wyluszczeniu w stawie barkowym- 26.000,00 zł, na poziomie podudzia-14.000,00 zł, na wysokości uda- 20.000,00 zł, uda i wyluszczenia w stawie biodrowym- 25.000 zł
 - d) Zadanie nr 4- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne- do 30% kwot, o których mowa w lit. B
 - e) Zadanie 5- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka inwalidzkiego- 5.000,00 zł
4. Obszar D- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką wnioskodawcy przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką- 200 zł miesięcznie- tytułem kosztów opieki nad jedną (każdą) osobą niezależną

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, w kolegium, w szkole wyższej a także kosztów przewodu doktorskiego, otwartego poza studiami doktoranckimi.

Maksymalna kwota dofinansowania kosztów nauki, dotyczących semestru objętego dofinansowaniem wynosiła:

- dla opłaty za naukę (czesne) – równowartość kosztów czesnego w ramach jednej, aktualnie realizowanej formy kształcenia na poziomie wyższym (na jednym kierunku niezależnie od daty poniesienia kosztów) nie więcej niż 3.000 zł;
- dla dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – 4.000 zł;
- dla dodatku na pokrycie kosztów kształcenia – 1.000 zł. Ponadto dodatek mógł być zwiększony nie więcej niż o: 700 zł – w przypadkach określonych przez realizatora, 500 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca ponosi koszty z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania, 300 zł – w przypadku gdy wnioskodawca posiada aktualną Kartę Dużej Rodziny, 300 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca pobiera naukę jednocześnie na dwóch kierunkach studiów/nauki, 300 zł w przypadku gdy wnioskodawca jest osobą poszkodowaną w 2018 lub 2019 roku w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych, 300 zł w przypadku gdy wnioskodawca korzysta z usług tłumacza migowego, 200 zł gdy wnioskodawca studiuje w przyspieszonym trybie.

Tabela 13. Obszary dofinansowania w ramach w/w programu w 2019 roku:

Obszar dofinansowania	Liczba zawartych umów	Przyznane dofinansowanie
MODUŁ I		
Obszar A- zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	2	12.796
Obszar B- zadanie nr 1- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	1	8.998
Obszar B- zadanie nr 3 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	1	2.582
Obszar C- zadanie nr 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	1	9.000
Obszar C- zadanie nr 3- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	4	100.350
MODUŁ II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	24	62.770,53
RAZEM	36	202.637,09

Źródło: sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich w 2019 roku

W 2020 r. powiat ząbkowicki kontynuował realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Na realizację zadań w tym zakresie powiat otrzymał kwotę 319.076,61 zł (moduł I- 232.701,95 zł, moduł II- 86.374,66 zł).

Maksymalne kwoty dofinansowania w ramach programu „Aktywny samorząd” w 2020 roku wynosiły:

MODUŁ I (likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową):

1. Obszar A:

- d. Zadanie 1- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu-10.000 zł
- e. Zadanie 2 i zadanie 3- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B- 4.800,00 zł
- f. Zadanie 4- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu- 4.000,00 zł

5. Obszar B:

- f) zadanie 1- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osoby niewidomej- 24.000 zł, z czego na urządzenia brajlowskie 15.000 zł, dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku- 9.000 zł, dla osób z dysfunkcją kończyn górnych- 7.000 zł.
- g) zadanie 2- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania- dla osoby głuchoniewidomej- 4.000 zł, dla osób z dysfunkcją narządu słuchu- 3.000,00 zł, dla pozostałych adresatów obszaru- 2.000 zł

- h) zadanie 3- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku- 7.500,00 zł
 - i) zadanie 4- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy- 4.000,00 zł.
 - j) zadanie 5- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności- 1.500,00 zł
6. Obszar C:
- f) Zadanie 1- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- 25.000,00 zł
 - g) Zadanie 2- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- 3.500,00 zł
 - h) Zadanie 3- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości)- w zakresie ręki- 9.000,00 zł, przedramienia- 20.000,00 zł, ramienia i wyluszczeniu w stawie barkowym- 26.000,00 zł, na poziomie podudzia-14.000,00 zł, na wysokości uda- 20.000,00 zł, uda i wyluszczenia w stawie biodrowym- 25.000 zł
 - i) Zadanie nr 4- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne- do 30% kwot, o których mowa w lit. B
 - j) Zadanie 5- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka inwalidzkiego- 7.500,00 zł
7. Obszar D- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką wnioskodawcy przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką- 300 zł miesięcznie, nie więcej niż 3.600 zł w ciągu roku- tytułem kosztów opieki nad jedną (każdą) osobą zależną.

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, w kolegium, w szkole wyższej a także kosztów przewodu doktorskiego, otwartego poza studiami doktoranckimi.

Maksymalna kwota dofinansowania kosztów nauki, dotyczących semestru objętego dofinansowaniem wynosiła:

- dla opłaty za naukę (czesne) – równowartość kosztów czesnego w ramach jednej, aktualnie realizowanej formy kształcenia na poziomie wyższym (na jednym kierunku niezależnie od daty poniesienia kosztów) nie więcej niż 4.000 zł;
- dla dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – 4.000 zł;
- dla dodatku na pokrycie kosztów kształcenia – 1.500 zł. Ponadto dodatek mógł być zwiększony nie więcej niż o: 700 zł – w przypadkach określonych przez realizatora, 500 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca ponosi koszty z tytułu pobierania nauki poza miejscem

zamieszkania, 300 zł – w przypadku gdy wnioskodawca posiada aktualną Kartę Dużej Rodziny, 300 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca pobiera naukę jednocześnie na dwóch kierunkach studiów/nauki, 300 zł w przypadku gdy wnioskodawca jest osobą poszkodowaną w 2019 lub 2020 roku w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych, 300 zł w przypadku gdy wnioskodawca korzysta z usług tłumacza migowego, 200 zł gdy wnioskodawca studiuje w przyspieszonym trybie, 800 zł w przypadku, gdy wnioskodawca posiada podpis elektroniczny/ Profil Zaufany na platformie ePUAP i złoży wniosek o dofinansowanie w formie elektronicznej (wsparcie jednorazowe).

Tabela 14. Obszary dofinansowania w ramach w/w programu w 2020 roku:

Obszar dofinansowania	Liczba zawartych umów	Przyznane dofinansowanie
MODUŁ I		
Obszar A- zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	2	12.000
Obszar B- zadanie nr 1- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	3	19.034
Obszar B- zadanie nr 3 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub elementów jego oprogramowania (osoba z dysfunkcją narządu wzroku)	2	12.506,39
Obszar B- zadanie nr 4 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub elementów jego oprogramowania (osoba z dysfunkcją narządu słuchu, trudności w komunikowaniu się za pomocą mowy)	4	13.883,30
Obszar C- zadanie nr 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	5	85.487,40
Obszar C- zadanie nr 2- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	3	7.535
Obszar C- zadanie nr 3- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	1	20.000,00
Obszar C- zadanie nr 5- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	2	14.625
MODUŁ II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	221	63.865,25
RAZEM	43	248.935,34

Źródło: sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zabkowicach Śląskich w 2020 roku

W 2021 r. powiat ząbkowicki kontynuował realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” dofinansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na realizację zadań w tym zakresie powiat otrzymał kwotę 276.520,85 zł (moduł I- 184.969,50 zł, moduł II- 91.551,35 zł).

Maksymalne kwoty dofinansowania w ramach programu „Aktywny samorząd” w 2020 roku wynosiły:

MODUŁ I (likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową):

1. Obszar A:

- g. Zadanie 1- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu-10.000 zł
- h. Zadanie 2 i zadanie 3- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B- 4.800,00 zł
- i. Zadanie 4- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu- 4.000,00 zł

2. Obszar B:

- k) zadanie 1- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osoby niewidomej- 24.000 zł, z czego na urządzenia brajlowskie 15.000 zł, dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku- 9.000 zł, dla osób z dysfunkcją kończyn górnych- 7.000 zł.
- l) zadanie 2- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania- dla osoby głuchoniewidomej- 4.000 zł, dla osób z dysfunkcją narządu słuchu- 3.000,00 zł, dla pozostałych adresatów obszaru- 2.000 zł
- m) zadanie 3- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku- 7.500,00 zł
- n) zadanie 4- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy- 4.000,00 zł.
- o) zadanie 5- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności- 1.500,00 zł

8. Obszar C:

- k) Zadanie 1- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- 25.000,00 zł
- l) Zadanie 2- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- 3.500,00 zł
- m) Zadanie 3- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości)- w zakresie ręki- 12.000,00 zł, przedramienia- 26.000,00 zł, ramienia i wyłuszczeniu w stawie

- barkowym- 30.000,00 zł, na poziomie podudzia-18.000,00 zł, na wysokości uda-25.000,00 zł, uda i wyluszczenia w stawie biodrowym- 30.000 zł
- n) Zadanie nr 4- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne- do 30% kwot, o których mowa w lit. B
- o) Zadanie 5- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka inwalidzkiego- 7.500,00 zł
9. Obszar D- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką wnioskodawcy przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką- 300 zł miesięcznie, nie więcej niż 3.600 zł w ciągu roku- tytułem kosztów opieki nad jedną (każdą) osobą zależną.

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, w kolegium, w szkole wyższej a także kosztów przewodu doktorskiego, otwartego poza studiami doktoranckimi.

Maksymalna kwota dofinansowania kosztów nauki, dotyczących semestru objętego dofinansowaniem wynosiła:

- dla opłaty za naukę (czesne) – równowartość kosztów czesnego w ramach jednej, aktualnie realizowanej formy kształcenia na poziomie wyższym (na jednym kierunku niezależnie od daty poniesienia kosztów) nie więcej niż 4.000 zł;
- dla dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – 4.000 zł;
- dla dodatku na pokrycie kosztów kształcenia – 1.500 zł. Ponadto dodatek mógł być zwiększony nie więcej niż o: 700 zł – w przypadkach określonych przez realizatora, 500 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca ponosi koszty z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania, 300 zł – w przypadku gdy wnioskodawca posiada aktualną Kartę Dużej Rodziny, 300 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca pobiera naukę jednocześnie na dwóch kierunkach studiów/nauki, 300 zł w przypadku gdy wnioskodawca jest osobą poszkodowaną w 2020 lub 2021 roku w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych, 300 zł w przypadku gdy wnioskodawca korzysta z usług tłumacza migowego, 200 zł gdy wnioskodawca studiuje w przyspieszonym trybie, 800 zł w przypadku, gdy wnioskodawca posiada podpis elektroniczny/ Profil Zaufany na platformie ePUAP i złoży wniosek o dofinansowanie w formie elektronicznej (wsparcie jednorazowe).

Tabela 15. Obszary dofinansowania w ramach w/w programu w 2021 roku:

Obszar dofinansowania	Liczba zawartych umów	Przyznane dofinansowanie
MODUŁ I		
Obszar A- zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	1	2.114,00
Obszar B- zadanie nr 1- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	2	11.403,13
Obszar B- zadanie nr 3 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub elementów jego oprogramowania (osoba z dysfunkcją narządu wzroku)	5	29.434,55
Obszar C- zadanie nr 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	4	40.000,00
Obszar C- zadanie nr 2- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	2	5.030,50
Obszar C- zadanie nr 3- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	3	54.000,00
Obszar C- zadanie nr 5- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	4	30.000,00
Obszar D- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	1	3.600,00
MODUŁ II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	23	88.393,50
RAZEM	45	263.975,68

Źródło: sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żąbkowicach Śląskich w 2021 roku

5. DZIAŁANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI ZAWODOWEJ REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY W ŻĄBKOWICACH ŚLĄSKICH

Aktywność zawodowa jest jedną z podstawowych form ludzkiego działania, a jej waga zarówno dla życia indywidualnego, jak i społecznego jednostki jest nie do przecenienia. Aktywność zawodowa przynosi nie tylko korzyści materialne w postaci dochodu, ale także daje możliwość uczestniczenia jednostce w życiu społecznym, integracji z grupą współpracowników, podjęcia aktywności intelektualnej czy fizycznej. Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy, z racji stanu zdrowia oraz powiązanych z nim czynników indywidualnych i systemowych, jest znacznie gorsza niż sytuacja osób sprawnych. Grupa ta ponosi także w znacznie większym stopniu koszty psychologiczne braku aktywności zawodowej (takie jak apatia, znudzenie, niechęć do podejmowania jakiegokolwiek aktywności; marginalizacja, izolacja, brak kontaktów z ludźmi; pesymizm poczucie beznadziejności

sytuacji i braku możliwości jej zmiany; koncentracja na teraźniejszości, brak celów, planów, pomysłów na przyszłość). Dlatego aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych jest ważna nie tylko z czysto ekonomicznego punktu widzenia, ale także ze względu na potrzebę integracji czy poprawy dobrostanu psychicznego⁴.

Do podstawowych zadań rehabilitacji zawodowej zalicza się:

- przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
- finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych,
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu.

Osoby niepełnosprawne wyjaśniając brak aktywności zawodowej najczęściej powołują

się na:

- niezdolność do pracy,
- brak pracy/satysfakcjonującej pracy,
- brak potrzeby,
- strata pracy,
- brak kwalifikacji/doświadczenia
- inne np. kontynuacja nauki⁵.

Tabela 16. Liczba osób niepełnosprawnych objęta pośrednictwem i poradnictwem zawodowym oraz liczba osób zatrudnionych w PUP w latach 2019-2021

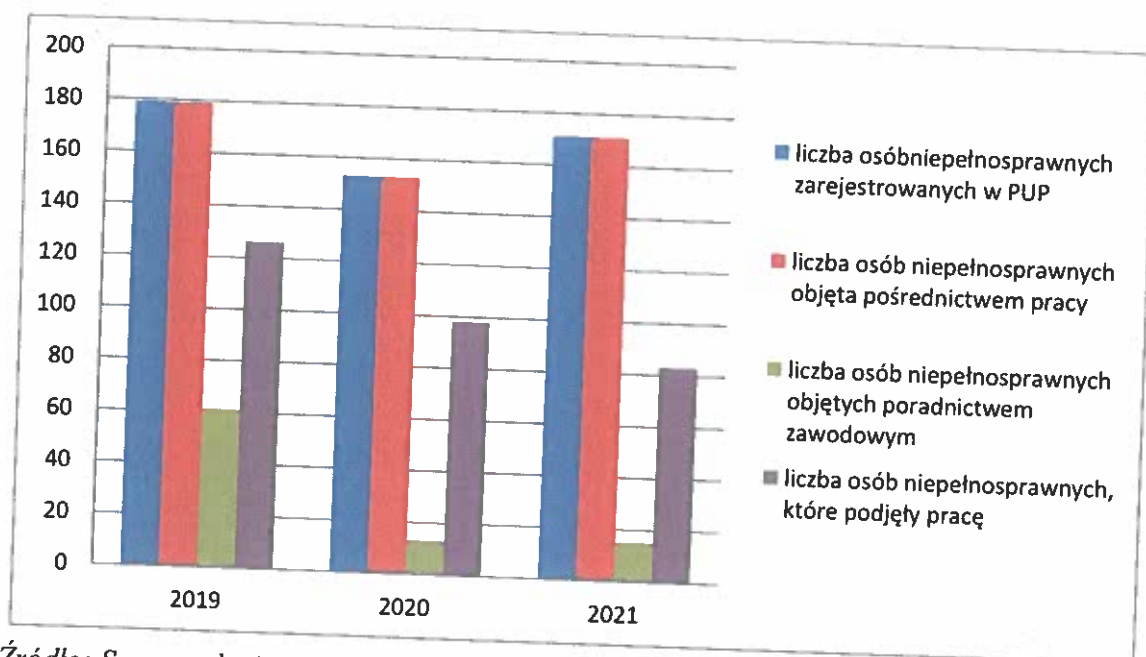
	2019	2020	2021
Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP	179	153	171
Liczba osób niepełnosprawnych objęta pośrednictwem pracy	179	153	171
Liczba osób niepełnosprawnych objętych poradnictwem zawodowym	61	13	15
Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły pracę	126	98	83

Źródło: Sprawozdanie z PUP

⁴ Badanie sytuacji osób niepełnosprawnych na dolnośląskim rynku pracy i edukacji, s. 106

⁵ Źródło: Badanie PAPI z osobami niepełnosprawnymi

Wykres nr 3. Liczba osób niepełnosprawnych objęta pośrednictwem i poradnictwem zawodowym oraz liczba osób zatrudnionych w PUP w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z PUP

Powiat Ząbkowicki dzięki środkom finansowym przekazywanym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Wielkość otrzymanych środków jest w każdym roku inna.

Tabela 17. Środki przekazane powiatowi ząbkowickiemu na realizację zadań rehabilitacji zawodowej i społecznej w latach 2017-2021

Powiat	Środki przekazane				
	2017	2018	2019	2020	2021
ząbkowicki	1 959 388	2 039 330	2 281 972	2 573 832	2 990 845

Źródło: opracowanie własne

Na rehabilitację zawodową w powiecie ząbkowickim przeznaczono odpowiednio:

- w 2019 r. – 3,35% ogółu środków PFRON,
- w 2020 r. – 3,89% ogółu środków PFRON,
- w 2021 r. – 1,76% ogółu środków PFRON.

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych odbywała się w 2019 roku poprzez działania Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich. 37 osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2019 r. zostało objętych wsparciem (m.in. pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym oraz szkoleniami). Niestety mimo starań nie udało się przekwalifikować zawodowo żadnej osoby. W 2019 roku do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynął wniosek 1 osoby na dofinansowanie wyposażenia stanowiska pracy w kwocie 20.000,00 zł.

W 2020 roku 214 osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy zostało objętych wsparciem. Niestety podobnie do roku poprzedniego, również nie udało się przekwalifikować zawodowo żadnej osoby. W 2020 roku Powiatowy Urząd Pracy udzielił 1 osobie niepełnosprawnej bezzwrotnej pomocy na rozpoczęcie działalności gospodarczej ze środków PFRON w wysokości 40.000,00 zł.

Plan wydatków środków PFRON na rok 2021 wynosił 2.990.845,00 zł, z czego na rehabilitację społeczną przeznaczona była kwota 2.950.845. Kwota 40.000,00 zł to środki wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych (Uchwała Rady Powiatu Ząbkowickiego Nr XXXI/189/2021 z dnia 27 października 2021 roku ze zm.). Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych odbywała się w 2021 roku poprzez działania Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich. 171 osób niepełnosprawnych (w tym 79 kobiet) było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2021 r. Osoby te zostały objęte wsparciem (m.in. pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym oraz szkoleniami).

III CELE POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1 REHABILITACJA SPOŁECZNA

CELE: rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie największego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

ZADANIA:

1.1 Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej przy Domu Pomocy Społecznej w Opolnicy oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Domu Opieki im. Św. Jadwigi Śl w Henrykowie.

Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez warsztat celu, o którym mowa wyżej odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:

- a) Umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- b) Psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Z zajęć w warsztatach terapii zajęciowej przy Domu Pomocy Społecznej w Opolnicy korzysta 40 osób z terenu powiatu ząbkowickiego i powiatu kłodzkiego. W warsztatach przy Domu Opieki w Henrykowie uczestniczy 35 osób z terenu powiatu ząbkowickiego.

Koszty działalności warsztatów współfinansowane są ze środków PFRON w wysokości 90%. Pozostałe 10% pochodzi ze środków powiatu.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy, organizacje pozarządowe

Realizator: Dom Pomocy Społecznej w Opolnicy, Caritas Archidiecezji Wrocławskiej we Wrocławiu,

Termin realizacji: praca ciągła.

1.2 Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnus oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Dofinansowanie odbywa się w ramach środków PFRON na zasadach określonych w/cyt ustawą o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 maja 2003r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych.

Kwestią priorytetową w realizacji tego zadania jest zapewnienie corocznego udziału w turnusach rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: PCPR

Termin realizacji: praca ciągła

1.3 Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych dla organizacji pozarządowych.

Dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli m.in. prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres, co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia. Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki wynosi do 60% przedsięwzięcia. Wnioski o dofinansowanie składa się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żąbkowicach Śląskich. Dofinansowanie następuje na podstawie umowy podpisanej ze Starostą Powiatu.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: PCPR

Termin realizacji: praca ciągła

1.4 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

O dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, spełniające określone kryterium dochodowe, jak również organizacje, stowarzyszenia, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych.

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 60% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wynosi:

- a) do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów
- b) do 150% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.

Wnioski o dofinansowanie składa się w Powiatowym Centrum Pomocy rodzinie Ząbkowicach Śląskich. Dofinansowanie następuje na podstawie umowy podpisanej ze Starostą Powiatu.

Wnioski o dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych rozpatrywane są z uwzględnieniem regulaminów i procedur wewnętrznych PCPR.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: PCPR

Termin realizacji: praca ciągła

1.5 dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla osób indywidualnych.

1) O dofinansowanie ze środków PFRON zadań, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się :

- a) na likwidację barier architektonicznych w lokalach mieszkalnych – osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się , jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują,
- b) na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych – osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych nie przysługuje osobom niepełnosprawnym, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskały odpowiednio na te cele dofinansowanie ze środków PFRON.

Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wynosi do 80% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Wnioski o dofinansowanie składa się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, dofinansowanie zostaje przyznane na podstawie umowy ze Starostą Powiatu.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: PCPR

Termin realizacji: praca ciągła

2) kwestią priorytetową w realizacji tego zadania staje się również likwidacja barier architektonicznych, zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej. Szczególne znaczenie powinno mieć tu przystosowanie dla osób niepełnosprawnych szkół i przedszkoli, a także urzędów gmin i starostwa powiatowego.

3) Istnieje potrzeba utworzenia punktu pocztowego w Ząbkowicach Śląskich dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: PCPR

Termin realizacji: praca ciągła

**1.6 Realizacja Programu PFRON: „Wyrównywanie różnic między regionami”
w określonym przez PFRON na dany rok obszarach:**

obszar B – likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania;

obszar C – tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych;

obszar D – likwidacja barier transportowych;

obszar E – dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych;

obszar G – skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: PCPR, PUP, organizacje pozarządowe

Termin realizacji: praca ciągła

**1.7 Realizacja pilotażowego programu PFRON: „Aktywny samorząd” na dany roku
w modułach i obszarach:**

Moduł I

Obszar A – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu;

Obszar A – Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B;

Obszar B – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;

Obszar B – Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;

Obszar C – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;

Obszar C – Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;

Obszar C – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;

Obszar C – Zadanie nr 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;

Obszar D pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: PCPR

Termin realizacji: praca ciągła

1.8 Utrzymanie standardów opieki w domach pomocy społecznej na terenie powiatu ząbkowickiego.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: PCPR

Termin realizacji: praca ciągła

1.9 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu najmłodszych osób niepełnosprawnych – dzieci i młodzieży poprzez zapewnienie równego dostępu do edukacji i kontaktu ze środowiskiem szkolnym. Organizowanie i finansowanie indywidualnego nauczania dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Partnerzy: Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ząbkowicach Śl., PCPR, organizacje pozarządowe

Termin realizacji: praca ciągła.

1.10 Utrzymanie i prowadzenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w stopniu lekkim. Objęcie szczególną opieką absolwentów szkoły w zakresie poszukiwania i podjęcia pracy i ich życiowego usamodzielnienia

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: Urząd Pracy, ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Termin realizacji: praca ciągła.

1.11 Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych oraz zajmujących się aktywizacją ludzi starszych, w tym również formie wsparcia materialnego.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie powiatu w celu podejmowania wspólnych działań na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy, samorządy gminne.

Termin realizacji: praca ciągła

1.12 Promowanie idei wolontariatu wśród dorosłych, dzieci i młodzieży chętnych do niesienia pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.

Realizator: organizacje pozarządowe, jednostki pomocy społecznej, szkoły.

Termin realizacji: praca ciągła

2. REHABILITACJA ZAWODOWA I ZATRUDNIANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

CELE: rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy

ZADANIA:

2.1 Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe osób niepełnosprawnych realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich.

- a) poradnictwo indywidualne i grupowe dla osób niepełnosprawnych,
- b) analiza sytuacji zdrowotnej, zawodowej, psychologicznej, społecznej osoby niepełnosprawnej oraz diagnoza kwalifikacji, predyspozycji i możliwości pod kątem kierunków kształcenia i/lub podjęcia zatrudnienia;
- c) opracowanie Indywidualnego Planu Działania;
- d) organizowanie giełd pracy, spotkań rekrutacyjnych dla osób niepełnosprawnych;
- e) propagowanie wśród pracodawców informacji o korzyściach wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- f) dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenia;
- g) współpraca z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów;
- h) współpraca z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych;

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

Termin realizacji: praca ciągła

2.2 Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej.

- a) wypłata dotacji na podjęcie działalności gospodarczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- b) udzielanie informacji w zakresie podjęcia działalności gospodarczej.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

Termin realizacji: praca ciągła

2.3 Organizowanie staży dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ząbkowicach Śląskich.

- a) Skierowanie na staż do pracodawców z terenu powiatu ząbkowickiego pozwoli zdobyć doświadczenie zawodowe;
- b) Wypłata stypendium w okresie odbywania stażu.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

Termin realizacji: praca ciągła

2.4 Organizacja prac interwencyjnych i robót publicznych u pracodawców.

- a) zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- b) refundacja pracodawcy części kosztów związanych z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

Termin realizacji: praca ciągła

2.5 Refundacja pracodawcy kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnej osoby niepełnosprawnej.

- a) aktywizowanie pracodawców do tworzenia nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych przy udziale środków na refundację utworzonego stanowiska.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

Termin realizacji: praca ciągła

2.6 Organizowanie szkoleń zawodowych umożliwiających zdobycie nowych lub aktualizację posiadanych kwalifikacji zawodowych.

- a) szkolenie i przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych;
- b) wypłata stypendium w okresie odbywania stażu;
- c) sfinansowanie badań lekarskich jeżeli wymaga tego specyfikacja szkolenia;

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

Termin realizacji: praca ciągła

2.7 Zwrot kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych lub adaptacji i nabycia

urządzeń ułatwiających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w zakładzie pracy

- a) Zwrot kosztów przysługuje pracodawcy, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni bezrobotną osobę niepełnosprawną lub poszukującą pracy i nie pozostającą w zatrudnieniu, skierowaną przez powiatowy urząd pracy.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

Termin realizacji: praca ciągła

2.8 Podejmowanie działań w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych, m.in. z Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Społecznego, PFRON-u.

Odpowiedzialni: samorząd powiatowy

Realizator: PCPR, PUP, samorządy gminne, pracodawcy, organizacje pozarządowe

Termin realizacji: praca ciągła

3. EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja zapisów programu polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych.

Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji. Realizacja Programu monitorowana będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań. Ocena stopnia realizacji i osiągniętych efektów dokonywana będzie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

4. PODSUMOWANIE

Program zawiera plan działania na lata 2022-2028. Cele zapisane w programie charakteryzują się dużym stopniem ogólności, jednakże w oparciu o nie możliwe będzie konstruowanie projektów bardziej szczegółowych. Program ma charakter otwarty i w miarę pojawiających się potrzeb, inicjatyw i możliwości będzie aktualizowany.

Wdrożenie Programu wymaga wspólnej pracy wielu partnerów społecznych m.in. samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, instytucji oświaty, kultury.

SPIS TABEL

Tabela Nr 1. Ludność powiatu ząbkowickiego.....	str.5
Tabela Nr 2. Osoby niepełnosprawne w woj. Dolnośląskim według miejsca zamieszkania, płci i kategorii niepełnosprawności w latach 2002 i 2011.....	str.6
Tabela Nr 3. Liczba wydanych orzeczeń wg stopnia niepełnosprawności w latach 2018-2020.....	str.7
Tabela Nr 4. Liczba wydanych orzeczeń wg płci w latach 2018-2020.....	str.8
Tabela Nr 5. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności w 2021 roku w powiecie ząbkowickim (dot. osób po 16 roku życia).....	str.8
Tabela Nr 6. Liczba wydanych orzeczeń wg zatrudnienia w latach 2021-2019.....	str.9
Tabela Nr 7. Plan podziału środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w latach 2019-2021.....	str.11
Tabela Nr 8. Wydatki poniesione ze środków PDRON na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych w latach 2019-2021.....	str.12
Tabela Nr 9. Wydatki poniesione ze środków PFRON na realizację zadania w latach 2019-2021.....	str.12
Tabela Nr 10. Wydatki poniesione ze środków PFRON na dofinansowanie zadania w latach 2019-2021.....	str.13
Tabela Nr 11. Źródła finansowania Warsztatów Terapii Zajęciowej w latach 2019-2021.....	str.14
Tabela Nr 12. Wydatki poniesione ze środków PFRON na dofinansowanie zadania w latach 2019-2021.....	str.15
Tabela Nr 13. Obszary dofinansowania w ramach w/w programu w 2019 roku.....	str.18
Tabela Nr 14. Obszary dofinansowania w ramach w/w programu w 2020 roku.....	str.20
Tabela Nr 15. Obszary dofinansowania w ramach w/w programu w 2021 roku.....	str.23
Tabela Nr 16. Liczba osób niepełnosprawnych objęta pośrednictwem i poradnictwem zawodowym oraz liczba osób zatrudnionych w PUP w latach 2019-2021.....	str.24
Tabela Nr 17. Środki przekazane powiatowi ząbkowickiemu na realizację zadań rehabilitacji zawodowej i społecznej w latach 2017-2021.....	str.25

SPIS WYKRESÓW

Wykres Nr.1 Ludność powiatu ząbkowickiego wg miejsca zamieszkania.....	str.5
Wykres Nr.2 Wydatki poniesione ze środków PFRON na realizację zadania w latach 2019-2021.....	str.13
Wykres Nr.3 Liczba osób niepełnosprawnych objęta pośrednictwem i poradnictwem zawodowym oraz liczba osób zatrudnionych w PUP w latach 2019-2021.....	str.25